FENT CARRERANY

MARIA DE LA SALUT

Número 220 Any XVIII DESEMBRE, 2004

INTERCANVI DE PROFESSORAT ENTRE LA NOSTRA ESCOLA I LA DE HOLSTEBRO (DINAMARCA)

CASTANYADA A L'ESCOLA ARRELS DE PERPINYÀ

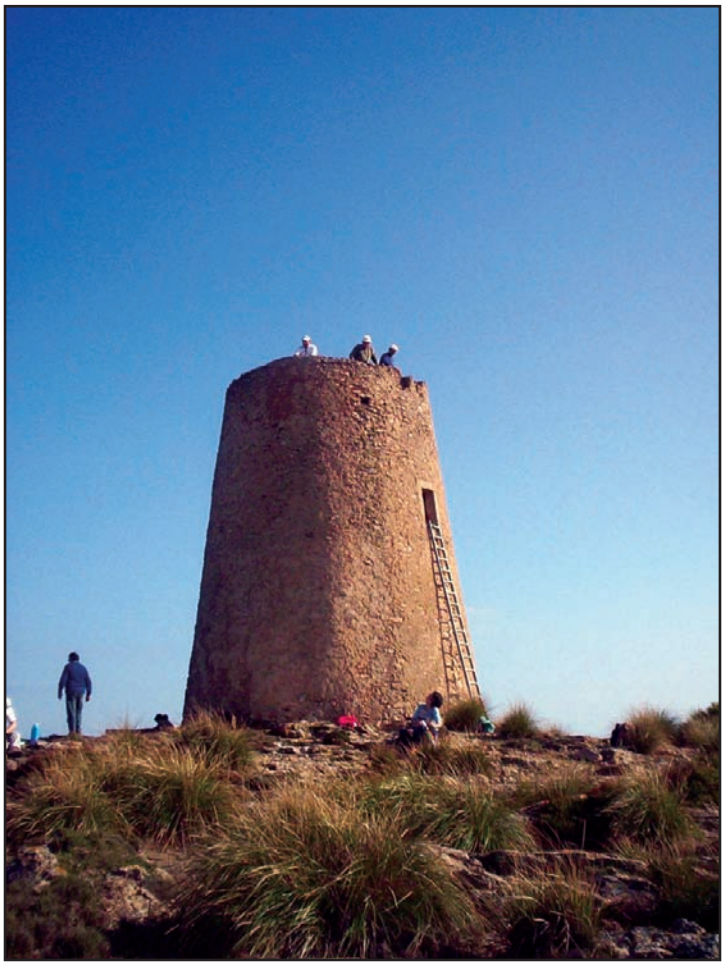

LA TORRE D'EN MOREY A DALT DE SA TALAIA MOREIA A LA SERRA DE LLEVANT

Sumari

Editorial i sumari 2
Excursió a Sa Talaia Moreia 3
Retorn a Catalunya Nord 4
Impressions d'una mestra mallorquina en una escola danesa 6
Sa xerradeta a Ses Tarragones amb Andreu Ramis, conductor de tren 8
LECO: Una resposta consensuada per un problema enquistat 11
Bullit de Notícies 12
Demografia. Telèfons d'interès 14
El temps. Horaris del tren 15
La poesia de l'amo en Llorenç 15
Nova escola i centre sanitari 16
Entrevista a Margalida Moner 17
Anar a l'ull al bou amb l'ELA -XX 20
Miquel Perelló, membre de la Junta Directiva de la Federació de Ciclisme . 21
Índex de l'any 2004 22
Concurs de betlems 24

FOTOGRAFIES:
Magí Ferriol
Joan Gelabert
Miquel Morey
Sílvia Ribas

Amb el suport de:
GOVERN DE LES ILLES BALEARS
Conselleria d'Educació i Cultura
Direcció General de Política Lingüística

EDITORIAL

S'acaba un altre any, i amb aquest fet s'acosta la típica ocasió de reflexionar sobre el que s'ha viscut. I guaitant cap enrere, veim tot un munt de coses que han estat notícia i de les quals nosaltres ens n'hem fet un cert ressò. Sense renunciar a res del que dóna sentit a una revista com la nostra, han sortit notícies com les manifestacions massives contra la guerra de l'Iraq; els atemptats sagnants a Madrid, l'11-M; el resultat de les eleccions generals, tot just tres dies després, amb un triomf inesperat dels socialistes espanyols; les actituds clarament hostils del govern del PP a les Illes Balears, en contra de la nostra llengua; el tema de les autovies, desmesurades i faraòniques que el PP i UM volen dur endavant i l'oposició de tot un seguit de d'associacions que s'hi ha posicionat en contra i que han aconseguit, en el cas que més ens afecta, l'autovia Inca-Manacor, que es reconsideri; els diversos congressos que oposició i partits governants han duit a terme i que carregats de bons propòsits es disposen a encarar un nou curs polític, etc. I en clau local, la tranquil·litat més absoluta, la inactivitat, també, més absoluta. Ni govern, ni oposició. Sembla que després del canvi de camisa d'un regidor, que capgirà l'orientació de l'Ajuntament, les iniciatives hagin desaparegut per la Casa de la Vila. Es fa el mateix que ja hi havia, però a baixa intensitat. No s'han pres mesures noves, no hi ha hagut iniciativa social, ni d'infraestructures, ni cultural. No hi ha butlletí d'informació municipal que connecti l'Ajuntament amb els veïnats. Les associacions han perdut pistonada i es fa el mateix, sense innovacions especials. Ja es diu que s'espera l'accés del candidat del PP a la batlia per finalitzar obres, començar les inauguracions, dur doblers de Ciutat i fer les inversions necessàries i a la vista de tothom que permeti rendibilitzar electoralment el vot de censura a favor del PP. El temps dirà si l'oposició és capaç de fer front a tot això, o no.

I el poble segueix creixent. Si un resegueix els naixements que s'han produït aquest darrer any, pot veure com al costat dels Miquel, Jaume, Maria, Antònia, Mateu, etc. comencen a aparèixer Tifani, Nassim, Issam, Neydilin Naomi, Abessadek, Solange Adonais, Mohamed, Nour Alhada, etc. Aquest és el futur del nostre poble. Un futur que tots tenim l'obligació de garantir i que per damunt d'ideologies, maneres de pensar i de projectes diversos, hem de procurar que no perdi identitat i que agafi el millor de cada col·lectiu que ha vingut a compartir aquest futur amb nosaltres. No hem d'arraconar la nostra llengua en nom d'una actitud respectuosa mal entesa i hem d'exigir aquells elements de guany democràtic i drets socials i individuals que arribin a tothom. No valen costums, ni tradicions. Els drets, són per a tothom, per als homes i per a les dones, per damunt del color de la pell, de la religió, de la llengua.

Salut per a tothom i un venturós 2005

Molts d'anys!

EQUIP DE REDACCIÓ:

Magí Ferriol Bauzà
Joan Gelabert Mas
Joan Gual Bergas
Miquel Morey Mas
Onofre Sureda Ribas

HAN PARTICIPAT EN AQUEST NÚMERO:

Sílvia Ribas Nicolau, Llorenç Font Dalmau, Jaume Font, Miquel Jordan i Ronsano i Josep Ferriol.

EDITA: Associació Cultural FENT CARRERANY
Sant Miquel, 11 07519- Maria de la Salut

IMPRIMEIX: Gràfiques SIBA
Santa Margalida

Nº DEPÒSIT LEGAL: PM-457/1986

Lloc Web:
www.telefonica.net/web2//fentcarrerany
correu electrònic:
fentcarrerany.apfm@premsaforana.com

La redacció de Fent Carrerany no es fa responsable de les opinions dels qui hi escriuen

EXCURSIÓ A SA TALIA MOREIA

El passat dia 21 de novembre anàrem a Sa Talaia Moreia. Deixàrem el cotxe a S'alqueria Vella.

Passàrem prop de S'Alqueria Vella de Baix, on hi tenien un bon grapat d'ases, someres i muls. Als fons, Sa Talaia Freda, el cim més alt, de 563 metres

El camí és anomenat "dels soldats". Acabada la guerra un bon grapat de soldats republicans el construiren i residien en aquest quarter. Aquí hi berenàrem.

Ara, el quarter té uns soldats més pacífics: vaques que han duit de s'Albufera.

Quan s'acaba el camí, s'agafa la cresta de la muntanya. Al fons es columbra la torre de dalt Sa Talaia (433 metres d'altura sobre el nivell del mar)

Quan s'ha pujat un cim es fa necessari recuperar forces, alimentar el cos. És l'hora de dinar.

RETORN A LA CATALUNYA NORD

Després d'haver passat uns dies de vacances a la Catalunya Nord durant l'estiu del 2002, l'any Verdaguer, em vaig quedar amb moltes ganes de tornar-hi i, a més, contactar, parlar amb la gent catalana i que vol viure en català en una zona que, per raons històriques, se'ls ha posat molt difícil.

Bé idò, aquest passat mes de novembre hi he tornat. Ha estat una visita molt curta, de just un grapat d'hores, però molt entranyable i profitosa. I, esper, preludi d'altres que vendran.

Després d'haver confirmat vols i hotel em vaig posar a cercar contactes. Primer entre amics i coneguts. Em donaren un nom: Alà Baylac-Ferrer. És professor de Filologia Catalana en un centre de secundària de Ceret, que fan intercanvis de professors i estudiants amb l'IES Joan Maria Thomàs de Palma. Però em mancava contactar amb ell, un telèfon, una adreça electrònica. Hi havia pressa i no hi havia temps per a fer-ho amb el correu normal.

Al centre Joan Peytaví i Alà Baylac-Ferrer parlant membres de l'Associació de Premsa Forana.

La solució la vaig trobar a Internet. Ja se sap que a la xarxa de xarxes s'hi troba tot. O quasi tot. Ja feia un temps que sintonitzava Ràdio Arrels, l'única emissora que emet en català des de Perpinyà per a tot Catalunya del Nord. I a través de l'ordinador i la xarxa (www.arrels.net) les seves emissions arriben a tot el món. Idò des d'aquesta pàgina vaig poder enviar un correu a Ràdio Arrels, presentant-me i dient-los quin dia aniríem a Perpinyà. També a través d'Internet, amb el cercador Google, vaig trobar un grapat de documents on hi sortia el nom d'Alà Baylac-Ferrer, en el qual vaig saber que era el president de la Federació per la Llengua i la Cultura Catalanes. Hi sortia un domicili i un telèfon. Així vaig aconseguir el primer

Pere Manmzanares, oferint-nos el vi novell de la terra

contacte telefònic. Dos dies abans de partir, vaig rebre un correu de Pere Manzanares, director de Ràdio Arrels i actual president de la Federació d'Entitats de Catalunya Nord, el qual ens convidava a una castanyada que es faria el dissabte 13 de novembre a l'escola "Arrels", on es trobarien alumnes, mestres i pares. Era la primera notícia que tenia d'aquesta escola.

Una altra telefonada a Alà confirmà la cita i el lloc. L'escola "Arrels" es troba al número 1, de l'avinguda Guynemer de Perpinyà, devora la plaça Cassanyes.

Allà ens presentàrem el dissabte dematí. Fou un moment emocionant. A la fi ens coneguérem. Entràrem al pati de l'escola i la primera persona amb qui vaig parlar resultà ser el germà d'Alà. Allò era un bullir de nins i majors. Bufava molt fort la tramuntana. El fred i el vent ens incomodava. Però la calor dels nous coneguts ens envoltà i es creà un clima càlid. Coneguérem Pere Manzanares, l'historiador Joan Peytaví (se'n recordà dels cellers de Sineu), la directora de l'escola, un locutor de Ràdio Arrels, el responsable de què es pugui sentir per

Visitant les aules de l'Escola Arrels, acompanyats per la directora i Pere Manzanares

Animació al pati, durant la castanyada. Alà parlant amb una companya

Internet, l'escriptor Joan-Lluís Lluís, (dels seus llibres he llegit "Converses amb el meu gos sobre França i els francesos" i "Ulls de sorra"). Ajudà a la calidesa el foc de la castanyada i el vi novell que ens donaren a tastar, aportat per un dels pares de l'escola.

La directora i algunes mestres, juntament amb Pere Manzanares, ens mostraren les diferents aules de l'escola, molt acollidores i ben orientades. Parlàrem d'intercanvis futurs d'alumnes i mestres amb la nostra escola, per intercanviar experiències i vivències. Això m'il·lusiona.

Visita als estudis de Ràdio Arrels, acomapnyats pel director, Pere Manzanares.

Acabada la visita a l'escola, ens desplaçàrem caminant pels estrets carrers del centre de Perpinyà, amb moltes paradetes de mercat, tal vegada pel fet de ser dissabte, fins als nous locals de Ràdio Arrels, al carrer dels Agustins, número 46. Allà visitàrem totes les dependències i el director ens obsequià amb un disc compacte amb la música de Ràdio Arrels i uns llibres editats per l'Associació Arrels que ens permetran conèixer-los millor: "Qui sem els catalans del Nord" i "Roda la Bola. Cròniques per a Ràdio Arrels 1991-1992". Nosaltres també els deixàrem llibres sobre l'Associació

Aquesta és la portada del cd, amb el qual fórem obsequiats. És una fotografia de l'entrada de l'emissora amb les diferents freqüències

de Premsa Forana de Mallorca i mostres de les nostres revistes.

Férem també una visita a la llibreria Catalana, on vaig comprar més música de la zona. Aquesta vegada del grup l'Agram. I el llibre " El dia de l'ós", d'en Joan-Lluís Lluís, llibre que acabava de presentar. Per cert que en el moment d'escriure aquesta crònica és a Guadalajara (Mèxic) a la Fira Internacional del Llibre, representant la literatura que es fa a Catalunya Nord.

Ens acomiadàrem amb la promesa que el contacte iniciat continuaria. Estam en estats diferents però som la mateixa nació. I si en un curt moment de la nostra història formàrem part del mateix regne, crec que ho hem d'aprofitar per establir, refermar i compartir llaços culturals. Vés a saber si amb el temps podem compartir més coses. No vos diuen res els llinatges Rosselló? I Vallespir? Idò són dues comarques de la Catalunya del Nord.

Jo, tant des de l'àmbit educatiu com en el de la premsa en català, treballaré amb força perquè aquests lligams existeixin i no es perdin. Del nivell personal ja no importa ni dir-ho: m'hi sent completament bolcat.

Voldria fer arribar als amics de Catalunya Nord la meva gratitud per la seva acollida i també el meu reconeixement a la seva dura però agradable tasca, vital tasca afegiria, d'anar cercant les arrels d'un poble que l'estat francès ha volgut anorrear. La vostra Ràdio Arrels l'escolt com abans escoltava Somràdio, abans que el nostre govern l'esborràs del mapa radiofònic. No estaria malament que la poguéssim rebre aquí així com rebem Catalunya Ràdio.

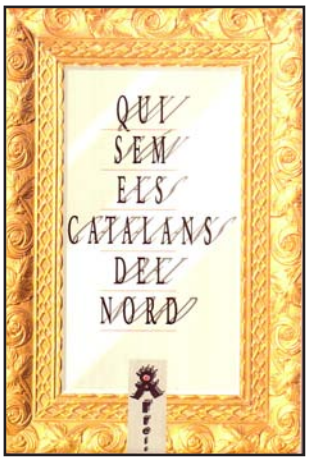

I també s'ha de recuperar l'escola. I per això també cal mencionar "La Bressola", que ja du 28 anys d'escola catalana. En l'actualitat gestiona 8 centres: 7 centres fan Maternal i Primària i un d'Educació Secundària.

Magí Ferriol

IMPRESSIONS D'UNA MESTRA MALLORQUINA EN UNA ESCOLA DANESA

El passat mes d'octubre vaig participar en un intercanvi de professors de Dinamarca i de Mallorca. L'intercanvi, organitzat per la Conselleria d'Educació, consisteix en una estada d'una setmana amb una mestra d'allà i en l'acollida d'aquesta mateixa mestra aquí.

Els objectius de l'intercanvi eren, per una banda, conèixer el sistema educatiu danès i més concretament, com acolleixen els alumnes nouvinguts i, per l'altra, també conéixer alguns aspectes de la seva cultura.

Us puc dir que tant un objectiu com l'altre els vàrem treballar molt i va ser una setmana molt i molt intensa, encara que també molt profitosa. Així mateix vaig tenir la sort que la meva companya de l'intercanvi era una mestra molt activa que em va organitzar moltes activitats: vaig visitar els fiords, el mar del Nord, museus, pobles, centres culturals, ajuntament…, però sobretot us contaré els aspectes relatius a educació que més em cridaren l'atenció.

Aquesta és la sala multiusos on els alumnes quedaven fora de l'horari escolar.

El dilluns quan vaig arribar a les 8 del matí a l'escola de Holstebro (una petita ciutat d'uns 30.000 habitants) vaig quedar "meravellada", no ser si aquesta és la paraula adequada, però és l'única que se m'acud, per l'edifici i els seus envoltants. A primera vista es veu que en aquest país s'inverteix molt en educació. L'edifici, a més de les aules per a cada curs, consta de moltes sales per a usos diferents: sala de música, de treballs manuals, laboratoris, sala de conferències, gimnàs, sala multiusos… totes elles molt ben dotades; però, sens dubte, el que més em cridà l'atenció fou la biblioteca.

La biblioteca, que està totalment informatitzada, estava molt ben organitzada i els alumnes hi acudien contínuament a cercar llibres de consulta o de lectura. El pati tenia una part de gespa i una altra de ciment.; perquè us faceu una idea la part de gespa era com a tres vegades el camp de futbol de Maria. Llàstima que la setmana que hi vaig esser, els alumnes només hi pogueren sortir dues vegades, ja que va ploure bastant!

La biblioteca, totalment informatitzada, estava molt ben dotada.

Així mateix he de dir que la meva companya va quedar astorada quan li vaig comentar que els llibres i les sortides aquí les havien de pagar els pares. A Dinamarca, com a molts de països europeus, és l'escola o l'administració educativa qui s'encarrega d'aquestes despeses.

Metodològicament, destacaria la importància que donen en l'educació dels infants a les activitats musicals, manuals, físiques i de lectura. Al llarg del dia s'intenta que els nins i nines tenguin molts de descansos i es moguin molt; entre classe i classe els fan cantar, jugar i ballar.

Així mateix organitzen activitats perquè els nins assoleixin bons hàbits referents a l'educació física. Per exemple, el divendres, el darrer dia de la meva estada allà, era també el darrer dia abans de les seves vacances de tardor. Per aquest motiu al llarg de tot el dia alumnes grans, mestres i alguns pares havien organitzat per a tota l'escola moltes activitats esportives: partits de futbol, carreres de sac, carreres de kart, partits d'hoquei…

També em crida l'atenció que la majoria d'alumnes, i també de mestres van a l'escola a peu o

amb bicicleta. La bicicleta és un mitjà de transport molt arrelat a Dinamarca; hi ha carrils de bicicleta i semàfors per a bicis. Els conductors de cotxe són molt respectuosos i des què són ben petits els infants poden anar a escola amb bicicleta, ja que és molt segur.

Pel que fa a l'acollida dels alumnes nouvinguts vaig veure que feien com nosaltres i els intentaven integrar en la seva cultura, fent-los classes especials de danès.

Els personatges dels contes d'Andersen són molt presents en les seves escoles.

L'horari també era ben peculiar. A l'escola de Holstebro les classes començaven a les 8 fins a les 13 h, però el centre romania obert de les 6.30 del matí fins a les 5 de l'horabaixa. Fora de l'horari escolar els nins estan a càrrec del que ells anomenen "pedagogs", monitors que organitzen diferents activitats semblants a les nostres actitivitats extraescolars.

El divendres s'organitzaren activitats físiques per a tota l'escola.

Un altre tema que em cridà molt l'atenció varen esser els internats. Es veu que és una tradició molt danesa que els estudiants quan tenen 16 o 17 anys resten un any en un internat. En aquestes escoles els alumnes, a part del seu currículum escolar, participen molt en les tasques domèstiques: s'han de rentar la robar, parar taula, fregar…

Henny, la meva companya, em va comentar que la seva filla major i el seu fill segon, després d'haver-hi estat un any havien adquirit mols bons hàbits, havien madurat molt i, a més, s'ho havien passat molt bé.

Bé, encara us podria contar moltes més coses, però sobretot, penso que la principal conclusió a què vaig arribar va ser que allà l'educació és una qüestió prioritària dins la seva forma de vida. És evident que cada poble té la seva pròpia personalitat, coses més bones, coses més dolentes, però sí que és ben cert que fins que no considerem i demanem que les nostres escoles públiques estiguin més ben dotades, ens queda molt de camí per a recórrer.

Sílvia Ribas Nicolau

Aquest és el grup amb el qual vaig estar la major part de la setmana.

SA XERRADETA A SES TARRAGONES AMB...

ANDREU RAMIS, CONDUCTOR DE TREN

Avui feim la xerradeta amb n'Andreu Ramis, casat amb na Joana Gual i tenen tres fills. Viu a Sa Raval i la seva feina és conduir el tren en la línia Palma-Manacor. És per això que parlam amb ell, per conèixer un poc més per dedins el tren i els que hi treballen.

Andreu, per començar te podries presentar i dir-nos quan vares néixer.

El meu nom és Andreu Ramis Gelabert i vaig néixer a Lloret fa 52 anys. Passats uns anys ens mudàrem a Sineu, els meus pares feien feina al camp i jo vaig anar a escola a Sineu. Vaig fer l'ensenyament obligatori i vaig començar el batxiller, però me vaig cansar d'estudiar i vaig començar a fer feina a una serradora de Sineu que estava al carrer que va del Mercat a la carretera de Llubí. La serradora no anava molt bé i va tancar i jo vaig anar a fer de fuster i l'any 1979 varen sortir places per anar a fer feina al tren i jo m'hi vaig apuntar.

Des de quan vius a Maria?

Quan me vaig casar vàrem viure una temporada a Sineu, passats uns anys compràrem una casa a Maria i ens hi mudàrem i encara hi som.

Començares fent de maquinista?

No, vaig començar a fer feina dia 15 de gener de 1980 i la meva primera feina era a les vies, encara que mai hi vaig fer feina. Això de fer feina al tren va ser com de per riure, varen sortir les places i m'hi vaig apuntar, vàrem fer un exàmen i m'agafaren i encara hi som.

La teva primera feina al tren dius que era a la brigada de manteniment?

Sí, però mai hi vaig fer feina. Com que jo era fuster i a l'estació de Palma hi havia una fusteria però no hi havia fusters, jo feia de fuster i la meva primera feina va ser renovar l'estació de Sa Pobla que estava en obres i vàrem fer les persianes i vidrieres amb un altre company que ara també és maquinista.

Quin temps hi vares fer de fuster?

Sempre, fins fa dos anys que vaig començar a fer de maquinista

Quan començares a fer feina al tren, ja no arribava a Sineu?

No, l'any 1980 el tren ja no arribava a Sineu, però encara anava a sa Pobla i a finals de l'any 1981 per

N'Andreu Ramis durant la xerradeta

problemes mecànics amb els motors de les màquines, un motors alemanys que ja no hi havia peces, estàrem a punt de tancar, però el gerent que teníem que era molt arriscat va comprar uns motors nous sense demanar permís a Madrid, pensau que nosaltres no depeníem del Govern Balear, érem de FEVE i el poder de decisió era a la península i l'únic que volien era tancar el tren a Mallorca.

Ara els tallers del tren són a Son Rullan, però abans on eren?

Devora l'estació del tren de Sóller, jo hi he fet feina molts d'anys en aquests tallers.

Abans tot estava centralitzat a l'estació de la Plaça d'Espanya?

Sí, hi havia els tallers, un economat, una residència per empleats del tren i molts de terrenys

propietat de l'empresa del tren, però aquests terrenys són un caramel per a l'Ajuntament de Palma i el que volien era treure el tren del centre de Palma. Quan varen fer el parc volien fer l'estació abans del pas del carrer Balmes.

També hi havia un túnel que anava de la Plaça d'Espanya fins al Port i que servia per a les mercaderies?

Encara hi és, o hi era no fa gaire. Jo hi he anat a peu per dedins i només estava tallat als aparcaments de la Plaça Major, però ara amb els aparcaments de les avingudes i els de l'Olivar l'han acabat de tallar, sobretot amb els de la Plaça de l'Olivar.

Quin tren anava per dins aquest túnel?

El tren de carbó i mercaderies que anaven al moll. Al moll encara podeu veure la boca amb una placa de l'any que l'inauguraren.

Conduint la màquina des de Sineu a Inca.

Els terrenys de la Plaça d'Espanya eren del Tren?

No ho sé, però el tren els emprava fins que se va arribar a un acord amb l'Ajuntament de Palma, per mi un mal acord, i canviaren 8.000 o 9.000 m2 a Son Rullan pels terrenys de la Plaça d'Espanya. Teníem uns tallers que funcionaven i el tren en va haver de fer de nous i esbucaren els vells, i l'Ajuntament de Palma té tot el Prac de les Estacions, això va ser el negoci.

Ara ho teniu tot centralitzat a Son Rullan?

Sí, abans ho teníem tot allà però les oficines quedaren petites i se mudaren a l'edifici nou de l'estació dels autocars, però crec que aviat deixaran el local de l'estació a la Conselleria de Transports i tornaran a Son Rullan o a un altre lloc.

Quins sistemes de seguretat duu el tren?

Molts, i ara n'estan implantant un altre que en

Aquests és el paisatge d'un conductor de tren. Unes vies que marquen el paisatge que és ben hermós. Al fons podeu distingir la serrra de Tramuntana

passar per davant d'un senyal vermell (els senyals per la gent que no és del tren seria un semàfor), el tren quedarà frenat. Un dels sistemes que duim atura el tren automàticament quan el maquinista no respon, si té un denou. També duim una caixa negra on queda gravat tot el que ha fet el tren i el maquinista, fins a tres dies.

Quina és la velocitat punta d'aquestes màquines?

Crec que fins a 120 km/hora hi arriben, però no hi anam mai.

Els trens duen els motors de gas-oil, perquè no s'han electrificat?

Perquè quan s'havia de fer trobaren que la inversió era molt grossa i optaren pels motors diesel, però jo crec que hi haurien sortit guanyant, perquè la inversió se fa una vegada i el manteniment és més senzill i el consum inferior.

La velocitat és la mateixa amb diesel que elèctrics?

Sí, milloraria molt amb el renou, serien més silenciosos.

Les vies de Mallorca són diferents a les europees?

Sí, les vies de FEVE de la península són com les d'aquí d'un metre i les de RENFE són d'1,20 que és l'ample europeu.

Tenen més estabilitat els trens de via ampla?

Sí, però l'AVE és de via estreta i no s'engronsa gens, però cada nit surten les màquines d'anivellar les vies si és necessari i a les vies de Mallorca fan un manteniment esporàdic.

Quants de maquinistes sou pels trens de Mallorca?

26 maquinistes, quan jo vaig començar érem 180 persones més o manco en total que fèiem feina al tren i la majoria eren majors que s'anaven jubilant i vàrem arribar a ser 62 empleats i ara som devers 220 empleats, allà on hi ha molta de gent és per devers l'oficina.

A l'estació de "l'Empalme" hi ha cap d'estació i no hi ha aturada, quina feina hi fa?

És molt important, és un dels punts més delicats del trajecte entre l'"Empalme" i Inca, ja que només hi ha una via i hi passen els trens de sa Pobla i el de Manacor i podries trobar un tren de davant.

Seria possible posar 2 vies entre Inca i Manacor?

Sí, és més, està en projecte, però ja ho veurem. És molt delicat.

Quan comencin les obres de soterrament de les vies al centre de Palma, el tren no arribarà a la Plaça d'Espanya, s'aturarà a Son Fuster i els passatgers hauran d'arribar al centre amb autocars; què trobes d'això?

Heu de pensar que el tren fa aquest trajecte amb 2 minuts. Podran els autocars transportar 400 persones amb aquest temps? És impossible. Molta de gent que agafa el tren per anar a fer feina no hi podrà venir, haurà de venir amb cotxe particular, amb una paraula no sé com anirà això, però bé crec que no anirà molt bé per als usuaris del tren.

L'estació de "l'Emplame". A partir d'aquí i fins a Inca, el tram més delicat de tot el recorregut.

Estàs content amb aquesta feina?

Sí, a més tens molts de dies lliures, amb l'únic problema que molts de dissabtes i diumenges feim feina.

I així acabam la xerradeta amb n'Andreu, panxa plena i contents. Li desitjam, els anys que li queden de feina, vegi augmentades les rutes del tren amb la creació de nous ramals. I salut, sobretot.

Magí Ferriol, Antoni Fiol i Miquel Morey

LECO: una resposta consensuada per a un problema enquistat

Jaume Font (*)

L'entrada en el Parlament de les Illes Balears de l'anomenada LECO (Llei de Conservació d'Espais Naturals de Rellevància Ambiental) suposa el compliment, per part de la conselleria de Medi Ambient, d'uns dels compromisos més ferms assumits per aquest Govern en matèria mediambiental, com és reconduir el debat social sobre protecció de l'entorn natural per uns caus de racionalitat, diàleg i negociació entre les parts, deixant definitivament de costat la crispació a la qual es va veure abocada la societat illenca per mor d'un plantejament clarament arbitrari en relació a un tema que, com és el cas de la protecció, s'ha d'afrontar com una qüestió d'estat i no com una eina política amb objectius demagògics o oportunistes.

Amb la redacció d'aquest projecte de llei, el Govern de les Illes Balears ha dissenyat una norma que regula la declaració, protecció, conservació, restauració i gestió dels Espais de Rellevància Ambiental, una definició dins la qual s'inclouen els actuals Espais Naturals Protegits i les àrees naturals que conformaran la Xarxa Natura 2000. La finalitat d'aquesta iniciativa legislativa és, com ja he dit abans, garantir, en un clima de consens social, la conservació d'una sèrie d'àrees mediambientalment rellevants, facilitant la seva promoció i el seu desenvolupament sostenible, mantenint i preservant en tot moment els seus processos ecològics i –molt important- permetent al mateix temps un aprofitament sostenible de la biodiversitat, sense oblidar la promoció social, econòmica i culturals dels esmentats espais.

La LECO contempla sis categories pel que fa a nivells de protecció: Parcs Naturals, Paratges Naturals, Reserves Naturals Integrals i Especials, Monuments Naturals, Paisatges Protegits i Àrees d'Interès Científic. Pel que fa a la tramitació de cada una d'aquestes categories, els Parcs Naturals, Paratges Naturals, Reserves Integrals i Reserves Naturals seran declarats mitjançant una llei aprovada pel Parlament de les Illes Balears, mentre que la resta de figures (Monuments Naturals, Paisatges Protegits i Àrees d'Interès Científic Temporal) es farà per acord del Consell de Govern. La declaració dels Parcs Naturals, Paratges Naturals i Reserves Integrals també es pot fer mitjançant un acord de Consell de Govern en cas que els terrenys afectats siguin propietat pública i/o aportats voluntàriament pels propietaris de propietats privades.

Com a principals efectes pràctics de la nova norma, la inclusió d'un terreny dins algunes de les categories previstes a la LECO implicarà la declaració d'Utilitat Pública per a l'àrea afectada i l'aplicació del dret de Tempteig i Retracte per a l'Administració, excepte en els casos de finques amb una superfície inferior a 100 hectàrees, zones d'ús compatible o usos generals en els casos dels Paratges o finques amb convenis de gestió avalats per l'Administració. Pel que fa a la gestió d'aquests espais, seran els Plans d'Ordenació dels Recursos naturals (PORN), i els Plans Rectors d'Ús i Gestió (PRUG) els instruments de planificació de cada una d'aquestes àrees, a través dels quals s'establiran els continguts de la gestió efectiva de cada espai, la seva

protecció cautelar i els procediments d'elaboració i aprovació dels Plans

El paper dels propietaris –absurdament marginats del procés de protecció durant els darrers anys- és un dels punts més importants de la futura llei, que contempla com principals obligacions seves respectar els espais inclosos a la futura norma (i el seu nivell concret de protecció) i contribuir activament amb l'Administració en la restauració dels perjudicis que es puguin enregistrar a les esmentades àrees, sempre des de la consideració que aquesta col·laboració no suposa, sota cap concepte, l'obligació dels titulars de garantir l'accés públics a la seva propietat.

Garantint un marc estable -sense lloc per a més ensurts, incerteses o arbitrarietats de l'Administració- per a la protecció dels espais susceptibles d'interès o rellevància ambiental, la conselleria de Medi Ambient pretén contribuir a tancar definitivament un debat que ha resultat molt perjudicial per a la causa de la protecció, a més d'introduir elements de crispació dins la societat illenca. Amb la nova norma es proporciona la necessària seguretat jurídica als propietaris dels esmentats espais, que a més es podran beneficiar d'ajudes econòmiques que contribuiran a fer rendible, de manera sostenible, la protecció de la seva propietat.

Amb l'entrada en vigor de la LECO – prevista en un principi per a la primavera de 2005- pensam que el debat sobre protecció entrarà definitivament dins un camí d'estabilitat i consens social del que mai no havia d'haver sortit. Probablement, com sempre passa en tots els àmbits de la gestió pública, el producte final és i serà millorable, i per això esperam comptar amb la cooperació dels grups polítics durant el procés de discussió parlamentària del projecte de llei, amb l'objectiu final que la LECO suposi un punt d'inflexió per a un debat que no ha de tornar a transcórrer pels camins dels sectarisme i l'arbitrarietat, sinó del respecte a la llei i a la defensa de l'interès general.

(*) Conseller de Medi Ambient.

Govern de les Illes Balears
Conselleria de Medi Ambient

BULLIT DE NOTÍCIES

NOTÍCIES SOBRE LA PISTA ESPORTIVA COBERTA

La premsa illenca s'ha fet ressò, aquest passat mes de novembre, de noves notícies sobre el tema de la pista coberta al Poliesportiu. El tema, que s'arrossega des de fa ja més de desset anys, sembla que tandrà un final feliç. Com se sap, on hi ha la pista de futbet s'hi havia de construir una pista esportiva coberta. Aquest projecte que va néixer fa ja molt de temps, a iniciativa del Ministeri d'Educació per dotar d'espais coberts i infraestructures la pràctica esportiva escolar als municipis petits, ha anat baixant en el seu plantejament i la darrera petició, molt més modesta que la inicial, semblava que ho posaria més fàcil. Ara, el Ministeri d'Educació sembla que s'ha replantejat l'obra i que aquesta, que ja estava adjudicada es podrà començar ben aviat. Escaldats com estam davant de tantes promeses incomplertes haurem d'esperar ara, si aquesta és, o no, la bona.

Bosses tirades al camí Creuer

A FALTA DE PUNT VERD, VORERES

Si a anteriors números d'aquesta revista parlàvem del tancament de l'Espai Verd al costat del camp de futbol per la manca de civisme de la gent del nostre poble (i pareix que d'altres pobles veïnats), al mateix temps que esperàvem una solució alternativa i coherent per part de l'Ajuntament, ara ens trobam com la gent segueix igual de bruta, però ha substituït l'antic Espai Verd per les voreres i marges dels camins. De la mateixa manera que es regula el tràfic i es recorre a les multes per dissuadir la gent d'aparcar malament o de no respectar les normes de circulació, el problema de l'Espai Verd no se soluciona tancant-lo i no oferint alternativa als ciutadans. Cal tenir mà dura amb qui no respecta la convivència, però també s'han d'oferir possibilitats a aquells que volen una solució als seus problemes de ciutadania responsable.

JA HAN COMENÇAT LES OBRES PER MILLORAR L'ENLLUMENAT DEL POBLE

Els darrers dies de novembre ja heu pogut veure operaris treballant a la xarxa d'enllumenat del poble. Amb aquesta millora, que ja ve de la legislatura passada, s'augmentarà la potència de l'estació transformadora, així com es millorarà les instal·lacions i el cablejat. També l'enllumenat canviarà i s'aprofitarà per canviar determinats punts lumínics dels carrers del poble i posar.-ne de nous. Està previst que les obres durin un quatre mesos.

El material de les obres impedeix el pas per damunt les voreres

JA HA COMENÇAT LA SEGONA FASE DE LES REFORMES A LA CASA DE LA VILA

Si heu passat per la Plaça des Pou o heu anat per la Casa de la Vila haureu pogut comprovar com hi ha obres en marxa. Ja ha començat la segona fase de les reformes que ha de mofificar l'escala que puja de la primera a la segona planta, s'han d'eliminar les barreres arquitectòniques, alhora que s'hi ha d'instal·lar un ascensor per facilitar la mobilitat a les persones amb problemes de motricitat, s'hi ha d'habilitar més despatxos per al personal que permeti una millor distribució dels llocs de feina.

Si es compleixen els terminis les obres estarn finalitzades en tres mesos.

L'AJUNTAMENT DEMANA AJUDA A MEDI AMBIENT

Ha trascendit la notícia que des de l'Ajuntament s'ha demanat ajuda a la Conselleria de Medi Ambient per fer dues actuacions puntuals a dos espais del nostre terme territorial.

Així, a la finca de Sa Comuna, propietat del poble que viu una situació de deixadesa total s'hi demana una

BULLIT DE NOTÍCIES

actuació de Medi Ambient que condicioni l'espai, l'arregli, faci una neteja i ho deixi disponible perquè els mariers hi puguin accedir i gaudir d'aquest espai, que sempre ha estat deixat de la mà de Déu.

L'altra actuació té a veure amb els pins del Camí Vell d'Artà. Degut als temporals de vent de novembre de fa dos anys, alguns pins han quedat molt malmesos amb perill evident de caure i de fer malbé marges i filferros. Es demana que es tallin i que siguin substituïts per altres arbres que s'adaptin millor al terreny.

L'amo en Xesc i la seva esposa

L'AMO EN XESC DE SON CLOQUIS COMPLEIX 90 ANYS

L'amo en Xesc de Son Cloquis, aquest veïnat nostre que amb la seva veu alegra i cridanera ha passejat el nom de Maria i el seu propi per les nostres terres i per Europa, acaba de complir els noranta anys. Són noranta anys de feina i cançons que ara celebra junt amb la seva esposa i la resta de la seva família. Des ded Fent Carrerany, que sempre l'hem tengut molt present, (ja sortia al número 0, ara ja fa 18 anys) li volem desitjar salut per complir-ne molt més.

L'OBRA CULTURAL BALEAR CELEBRA LA NIT DE LA CULTURA

L'Obra Cultural Balear prepara per el proper dissabte, 18 de desembre, la XVIII Gala Premis 31 de Desembre, l'anomenada Nit de la Cultura 2004. Serà a l'Auditori d'Alcúdia i es farà un concert únic amb peces musicals inèdites sobre textos de Joan Alcover, Gabriel Alomar, Miquel Costa i Llobera, Miquel Ferrà i Miquels dels Sants Oliver per cloure la celebració de "Joan Alcover, 150 anys (1854-2004)" i per iniciar "2005, any de la generació Alcover". La Gala, amb un bon grapat d'artistes convidats tendrà la direcció artística d'Antoni Parera Fons. Les entrades, a 20 euros, es poden reservar a l'Auditori d'Alcúdia (971897185)

La nova marquesina

CANVIS A L'ATURADA DELS AUTOBUSOS DE LÍNIA

Aquests dies s'ha procedit a canviar l'aixoplug de l'aturada dels autobusos de línia, que era metal·lica i de materials plàstics, per una altra de fusta. No en sabem els motius. L'anterior no estava espenyada. Tal vegada s'ha de canviar l'estètica o que l'haguéssin de mester a una altra banda. O que els diners els feren rodons perquè corrin

NOVES MANERES D'ANUNCIAR LES NOCES

Des de fa un temps s'ha posat de modar anunciar els casaments, de manera pública, amb pancartes i cartells pels carrers i les places de Maria. Vénen a substituir les amonestacions que feia l'església als qui s'havien de casar per si qualcú tenia alguna objecció o sinò que calli per a sempre. Enhorabona als nuvis.

DEMOGRAFIA

ENS HAN DEIXAT:

El passat dia 15 de novembre morí a Inca, Sor Maria Bunyola Mestre, a l'edat de 89 anys

Pere Jordà Ramis morí el passat dia 17 de novembre, a l'edat de . Vivia al carrer de l'Església, número 14.

Apolònia Alomar Mas morí el passat dia 20 de novembre a l'edat de 90 anys. Vivia al carrer Major, número 23.

Antònia Carbonell Negre morí el passat dia 21 de novembre, a l'edat de 86 anys. Vivia al carrer Bartomeu Jordà, número 7.

Antònia Castelló Mayol morí el passat dia 29 de novembre, a l'edat de 76 anys. Vivia al carrer Roses, número 6.

Que descansin en pau

JA L'HAN FETA:

Miquel Àngel Rodríguez Bennàssar i Joana Maria Quetglas Alcover es casaren el passat dia 30 d'octubre. El seu domicili és a Petra.

Jaume Ferriol Bergas i Catalina Quetglas Vicens es casaren el passat dia 25 de novembre. El seu domicili serà a Palma.

Que el vostre amor no acabi mai

TELÈFONS D'INTERÈS:

AJUNTAMENT	971525002 (FAX)	971525194
BIBLIOTECA		971525688
UNITAT SANITÀRIA (cita prèvia)		971525594
APOTECARIA		971525020
ESCOLA DE DALT (telèfon i fax)		971525083
ESCOLA DE BAIX		971525252
LOCAL TERCERA EDAT		971525564
PARRÒQUIA		971525033
GESA INCA: AVARIES		971880077
BOMBERS		085
HOSPITAL MANACOR	Informació	971847000
	Urgències	971847060
	Cita Prèvia	971847100
AMBULATORI D'INCA		971502850
URGÈNCIES A TOTA L'ILLA		061
SON DURETA (Centraleta)		971175000
AMBULÀNCIES S.S. (Inca)		971502850
AMBULÀNCIES		971200362
RECAPTACIÓ TRIBUTS CAIB (Inca)		971505901
ADMINISTRACIÓ D'HISENDA (Inca)		971505150

HORARIS:

AJUNTAMENT:
de 8'30 a 15 hores.
APOTECARIA:
Matí: 9 a 13 hores.
Horabaixa: 16'30 a 20'30 hores.
UNITAT SANITÀRIA:
de 9 a 15 hores.
BIBLIOTECA:
Dilluns, dimecres i divendres: de 17 a 19 h.
Dimarts i dijous: de 17 a 20 h.
LÍNIA MARIA-PALMA:
Sortides Maria: 7:30, 11:10, 15 i 18 hores.
(Diumenges, 7:30 i 15 hores)
Sortides Palma: 9, 13:15, 16:30 i 19:45 hores.
(Diumenges, 9 i 19,45 hores)
LÍNIA INCA-MANACOR:
Cap a Manacor: 12'30 i 19'55 hores.
Cap a Inca: 9'40 i 18'50 hores
LÍNIA MARIA-HOSPITAL-MANACOR:
(De dilluns a divendres)
Sortides Maria: 7'55, 10'30 i 14'45 hores
Sortides Manacor: 11'05, 13'35 i 18 hores

PUNT D'ATENCIÓ CONTINUADA DE SINEU:
Polígon de Sineu

- Per demanar hora al servei de Pediatria heu de cridar de 8 a 14 hores al **855043**
- Per urgències, a partir de les 15 hores heu de cridar al **520203**
- Preparació pel part, postpart, control de gestació i informació sobre anticonceptius heu de cridar al **236624**

El temps

MES D'OCTUBRE

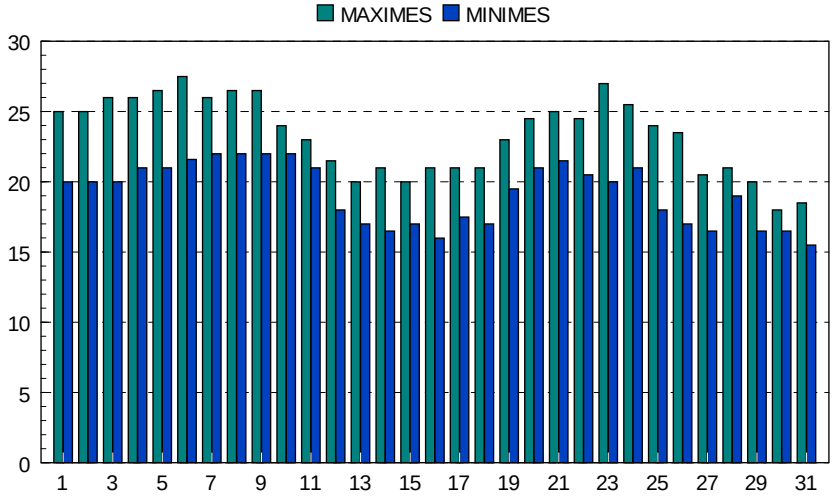

PLUVIOMETRIA
Dia 10 ..... 15 l.
Dia 12 ..... 5 l.
Dia 28 ..... 4 l.
Dia 30 ..... 2 l.

TOTAL: 26 LITRES

Temperatura Màxima
27,5º C (Dia 6)
Temperatura Mínima
18º C (Dia 30)
Temperatura Mitjana
21,2º C
Mitjana Màximes
23,3º C
Mitjana Mínimes
19,2º C

LA POESIA DE L'AMO EN LLORENÇ

QUÈ NO ÉS GUAPO AIXÒ?
Què no és guapo això de viure
els nostres anys de joventut?
Què no és guapo tenir salut,
sentir-se important i lliure?
Que no és guapo saber riure
Quan la pena ens corroïa...?
Oh, joventut que desafia
Algun major pensament,
com aquell tan evident
de que morim un poc cada dia.

HORARIS DEL TREN QUE PASSA PER SINEU:

Feiners: (1 tren cada hora i 10 minuts aprox.)
Sineu-Palma: 6:44, 7:54, 9:04, 10:14, 11:24, 12:34, 13:44, 14:54, 16:04, 17:14, 18:24, 19:34, 20:44, 22:06.
Palma- Sineu: 6:25, 7:35, 8:45, 9:55, 11:05, 12:15, 13:25, 14:35, 15:45, 16:55, 18:05, 19:15, 20:25, 22 (Si voleu anar a Manacor afegiu 40 minuts a la sortida de Palma)
Dissabtes, diumenges i festius: (1 tren cada hora i 15 minuts aprox.)
Sineu-Palma: 7:01, 8:16, 9:31, 10:46, 12:01, 13:16, 14:31, 15:46, 17:01, 18:16, 19:31, 20:46, 22:01.
Palma- Sineu: 6:45, 8, 9:15, 10:30, 11:45, 13, 14:15, 15:30, 16:45, 18, 19:15, 20:30, 22.(Si voleu anar a Manacor afegiu 49 minuts a la sortida de Palma)

NOVA ESCOLA I CENTRE SANITARI

A la fi pareix que Maria comptarà amb una escola nova unitària i un nou centre sanitari. Aquest projecte que s'ha vist frustat repetides vegades per la dificultat d'arribar a acords amb el propietari o propietaris de determinades finques que s'agafaven com a primera opció, al final pareix que s'ha resolt de manera satisfactòria.

Al lloc anomenat Es Clot d'en Maiol, que queda entre la part de dalt del carrer de Ses Corbates i el camí del Pujolet, s'hi ubicarà el nou centre escolar unitari. Alhora, al costat, s'hi col·locarà el nou centre sanitari. Tot això després que des de l'Ajuntament s'ha arribat a un acord amb la família Pastor, la qual cedirà al poble 10.000 metres quadrats de la finca de darrera Can Cotó, a canvi d'altres 10.000 metres que es convertiran el sòl urbanitzable i que la família Pastor convertirà en solars edificables.

D'aquests 10.000 metres quadrats, 6.000 se cediran al Govern Balear perquè hi edifiqui el centre escolar, així com el pati corresponent a la zona de jocs, altres 600 aniran a parar al centre sanitari i altres 3.000 es convertiran en una zona verda a disposició de l'Ajuntament.

Perquè l'edifici escolar i el centre sanitari vegi la llum se necesitarà una modificació parcial de les Normes Subsidiàries, cosa que es preveu que es pugui dur a terme en uns sis mesos aproximadament, mentre que la resta de canvis, la requalificació dels solars en urbanitzables, necessitarà una modificació total de les normes.

Moment de la presentació del lloc als pares i mares, per part del batle, Guillem Ferriol, i el regidor Antoni Mulet

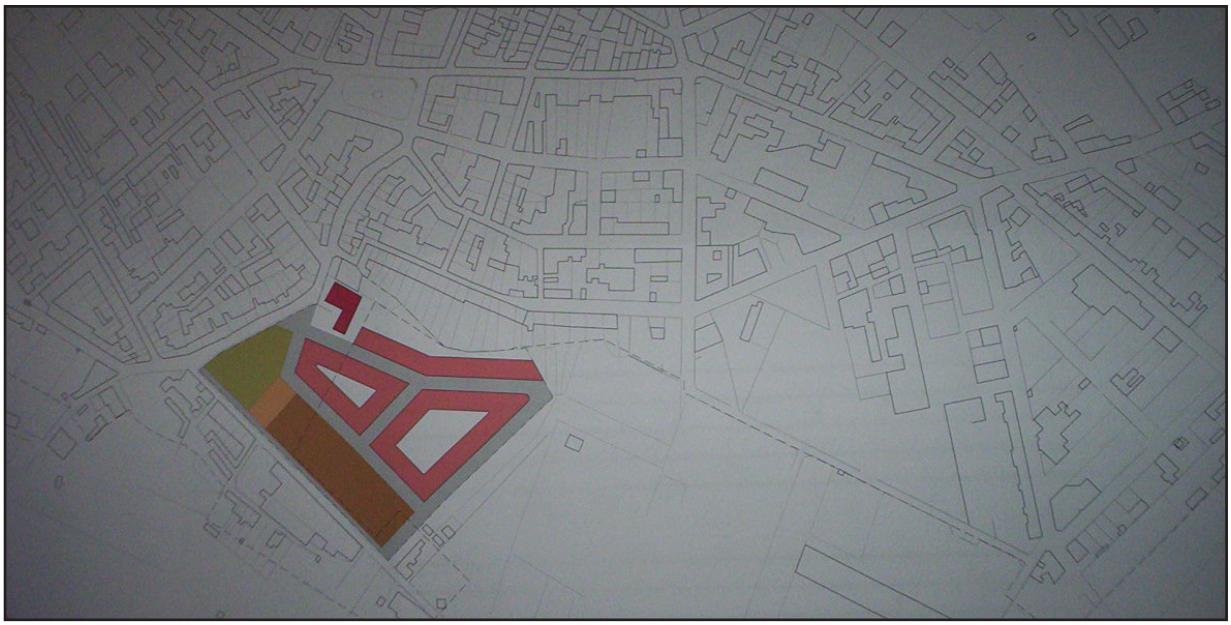

Plànol de situació

Es cafè

Plaça des Pou, 17
Tfn: 971525671
07519 - Maria de la Salut
Dilluns Tancat

Tapes, paelles i menjars per encàrrec

Perruquería

Rinxols

Home i Dona

C/ Carreró Menut, 18 (Son Puig) Tel. 971 52 50 51
07519 - María de la Salut

MARGALIDA MONER TUGORES

CONSELLERA D'AGRICULTURA, RAMADERIA I PESCA DEL GOVERN BALEAR

¿Com porta la feina a la conselleria, després d'arribar-hi ara ja fa un poc més d'un any?

Bé, quan vaig arribar a la conselleria, la veritat és que em venia tot molt de nou, i ara, després d'un any crec que ja fa estona que hi faig bona feina, amb una gran dedicació i coneixent bastant els diferents sectors: agricultura, ramaderia i pesca. Estic rodejada de bona gent, tècnics i polítics, i així tot es fa més fàcil. El meu lema és el d'ajudar amb temps i forma al professional. En el sentit que no arribin tard les ajudes a les seves necessitats, i crec que ara hi som a l'hora, i donem solucions als problemes puntuals que surten, estant al dia. Les ajudes han d'arribar i s'han de cobrar dins l'any natural, aquest és el nostre objectiu cobert. Apart d'això, s'han posat al dia tots els deutes pendents que hi havia, i aquí els papers canten.
No hi ha molta gent que quan m'ha necessitat no m'hagi trobat i no hagi tingut solució al problema, és la meva feina i la meva obligació.

Seria interessant poder arribar a una agricultura no subvencionada. Quin és l'estat general de salut dels diferents sectors?

En realitat és el producte el que ha de ser capaç de vendre. La comercialització l'ha d'aprendre el professional.
L'administració no ha de ser intervencionista. Hem de ser capaços d'oferir propostes a tots els sectors. Les idees han de sortir del propi sector i l'administració les ha d'estudiar i ajudar-los. S'ha d'arribar a ser més autosuficient.
Quant a l'estat de salut, pareix que és precari, en general. S'ha de tenir un paraigua estès i tenir-hi la gent baix aquest paraigua. Tenim altres sectors que viuen molt bé, i els nostres no estan tan malament, però clar, per les comparances és veu més la realitat. Ara, els que hi viuen no viuen tan malament.

Un dels sectors precaris pot ser el lleter

Sí, estudiem la manera d'ajudar-los. Farem reunions amb ells pròximament per sentir-los. Volem conèixer què diuen. Hem d'enfocar el tema bé perquè és un sector precari. No han arribat a treure el cap de l'aigua, i la cosa no serà fàcil. Entre tots hem de veure si ho podem treure endavant, tant a Mallorca com a Menorca. Hi volem fer feina ja perquè necessiten una mà.

Què es fa en el sector ramader?

Les instal·lacions en el sector ramader no són com haurien de ser. Tenim uns tècnics que estudien com està la cosa, visiten totes les granges i hi fan una valoració, tot personalitzant l'actuació. Aquest servei està a l'abast dels ramaders, ells triaran si volen que els visitem. Això es fa mitjançant convenis entre la conselleria nostra, i els col·legis d'enginyers agraris i veterinaris.
Som ja a Europa i s'han de poder complir les normes europees. Econòmicament, surti la valoració que surti, a fons perdut hi posarem el 30% del que faci falta en la valoració feta. És una ajuda molt important i els hi donarem una mà.

Per al 2005 hi ha alguns projectes importants com la creació de FOGAIBA; què és realment?

A partir de l'any 2005 es crearà una entitat de dret públic, que ajustarà la seva activitat a l'ordre privat, i que tindrà per finalitat la tramitació integral de totes les ajudes en matèria agrícola, ramadera i pesquera de les Illes Balears.

FOGAIBA vol dir Fons de Garantia i Orientació Agrària de les Illes Balears, i tindrà les següents finalitats: Per una banda, executar la política de la conselleria en tot el referent a l'aplicació de les mesures de foment i millora dels sectors agraris i pesquers. Per altra part, es constituirà com a organisme pagador; i encara, ha de gestionar el registre general d'explotacions agràries de les illes.
El traspàs de la gestió de les diferents línies d'ajudes i subvencions al FOGAIBA es farà de forma escalonada. Durant l'any 2005 es traslladaran les ajudes i subvencions corresponents al sector agrícola i ramader, llevat les destinades a les empreses públiques IBABSA i SEMILLA S.A..
El traspàs al FOGAIBA de les línies d'ajudes i subvencions al sector pesquer s'efectuarà al llarg de l'any 2006.
FOGAIBA, durant l'any 2005, gestionarà ajudes i subvencions per un import total de 46.466.498,02 euros.
Tot això suposa un projecte molt important per tota aquesta gent. I no ha de costar un euro més en personal. Es farà una selecció de gent que ja hi ha a les direccions generals, per FOGAIBA, redistribuint la feina entre tots.

També s'està fent molta feina en apropar els productes balears als escolars

Sí, i és vera que si hi ha bons camins s'han de seguir. Hem potenciat molt les agrorutes, que ja existien abans, i poder mostrar així els nostres productes a la gent jove, i tot això ho hem potenciat força.
El projecte "El sabor de les Illes Balears a les Escoles" s'engloba en el Pla de Promoció Agroalimentària de les Illes Balears 2004-2007. Es tracta d'una de les actuacions de més bona acollida en el seu conjunt, tant pels destinataris, joves menors de 16 anys, com per pares i mestres.
Destacar que s'ha arribat a un percentatge molt alt d'escoles de tot Balears: un total de 184 escoles, amb 7.061 alumnes en un total de 263 sessions. S'ha triplicat gairebé el nombre d'alumnes, escoles i sessions respecte a la passada campanya.
S'ha afegit un altre projecte, que es diu: "Conèixer els productors", també orientat a la mateixa població escolar. Es fan sortides agroalimentàries per a escolars, un reforç de les classes teòriques i una forma d'establir un vincle entre els productes consumits i el

sector productiu agrari. Un 25% del total d'escolars del programa a Mallorca han pogut visitar de primera mà aquestes indústries i centres productius.
Durant aquest 2004 hem fet un coveni amb la Universitat de les Illes Balears, mitjançant el qual, cada trimestre, es munten unes carpes amb els productes que s'han tractat abans en les classes teòriques.
També fem feina en aquest aspecte amb les aules de majors a la UIB, visitant aquests estudiants les fàbriques.

Quins projectes més es duran a terme ?

Tenim també el tema de les assegurances agràries. El sector primari està en mans del temps que fa, bo o dolent, i es poden patir desgràcies. Per això hem de fomentar amb força i convicció les assegurances agràries i ramaderes.
Volem ajudar, com ja fem ara, amb la subvenció a la pòlissa d'assegurança (Agroassegurança), volem esser en les negociacions de les línies d'ajudes, pel seu benefici. Els diners que posa el Govern Central ho posa la nostra conselleria, i som la Comunitat Autònoma que més ajuda en això. No hi ha d'haver límit econòmic per a subvencions en assegurances, hi haurà totes les que facin falta. Crec que és una passa molt important per a pagesos i ramaders i les associacions ho veuen bé i necessari.
De moment tenim 2 milions d'euros de pressupost per això, i el que faci falta.
Oferirem un màxim d'un 80% de la pòlissa per part de la conselleria; d'aquest 80% el Govern Central hi posa una part i nosaltres tenim la potestat de poder arribar a posar el mateix que el Govern Central.
A part d'això, tenim el tema tan important de les reserves marines, que estan donant un molt bon

resultat. S'han complit les funcions de la reproducció i el resultat és espectacular. Els ecologistes ho veuen molt bé, i fa poc Xavier Pastor m'ho vingué a dir. Feim la vigilància dels esculls artificials i les reserves estan balisades i així és més fàcil el control.

Com està el tema del Pla d'ajudes en la quota làctia?

Tenim en marxa un pla d'ajudes autonòmic que complementa el "Plan Nacional de Abandono de Cuota Lechera del Ministerio de Agricultura, Pesca y Alimentación, MAPA" per evitar que la quota assignada a les Illes se'n vagi a altres Comunitats i es perdi la capacitat de producció.

La conselleria d'Agricultura decideix posar en marxa el pla autonòmic i que permetrà als ramaders de les Illes abandonar l'activitat cobrant les quantitats d'una segona taula proposada per la nostra conselleria, amb el complement que aportarà el Govern a través de fons propis.

L'objectiu de la CAIB, no és tant afavorir l'abandonament, sinó posar un preu de retirada a prop del que es maneja al mercat lliure de compra-venda de quota. Hi ha que tenir en compte que si un ramader local ofereix la seva quota en el mercat lliure, aquesta capacitat de produir llet surt de la CAIB cap a la Comunitat del comprador i deixa de pertànyer a l'àmbit de les Illes.

Pel contrari, si la venda la fa a través del "Plan Nacional de Abandono" aquesta quota passa a formar part d'un Fons Estatal i aquest, al posterior repartiment, dóna prioritat de compra, per un període de dos anys, als ramaders de la mateixa Comunitat on s'ha produït la retirada.

En definitiva, amb el pla autonòmic es cerquen dos beneficis per la ramaderia illenca: primer, evitar la fugida de quota, i en segon lloc beneficiar econòmicament al sector ja que poden vendre quota a un preu similar al del mercat lliure, acollint-se a les ajudes del MAPA i del Govern, i poden comprar quota a un preu inferior al del mercat, a través del Fons Nacional.

Hi ha hagut un considerable augment en el pressuposts de 2005

Sí, hem passat d'un total de 90 milions d'euros el 2004, a 108.430.289 euros per al 2005. Aquests pressuposts representen una pujada de 18,1 milions d'euros sobre el 2004, el que suposa un increment del 20,02%.

El pressupost total es desglossa en: 76.307.000 euros de la Conselleria; 5.492.000 euros a IBABSA; i 26.630.000 euros a SEMILLA S.A.

El pressupost de la Conselleria, sense les empreses públiques, desglossat per centres de cost, és el següent: Secretaria General: 6.625.404 euros; Direcció General d'Agricultura: 15.755.570 euros; Direcció General de Pesca: 5.050.971 euros; Direcció General de Desenvolupament Rural: 11.605.196 euros; i Ajudes i Subvencions/FOGAIBA: 37.270.346 euros.

Govern de les Illes Balears

Conselleria d'Agricultura i Pesca

ANAR L'ULL AL BOU AMB L'ELA *XXI*

DEDICATÒRIA

Aquesta és la dedicatòria que figura en el llibre del sr. Joan Guasp, titulat "La cervesa de Déu": "Per a en Tomeu i na Margalida que dedicaren a na Caty els millors somriures de la seva vida".

LA CERVESA DE DÉU D'EN JOAN GUASP

Preats amics lectors. Avui el nostre "Anar l'ull al bou amb l'ELA" és força especial, doncs el vull dedicar al Sr. Joan Guasp, un home d'una intel·ligència, sensibilitat i humor fora de sèrie, al igual que és fora de sèrie una de les seves obres literàries que per a mi em resulta molt entranyable i humana. És tracta de "La cervesa de Déu".

Segur que molts de vostès han llegit el llibre, o tal vegada, n'han sentit parlar.

El motiu d'incloure "*La cervesa de Déu*" en aquest raconet dedicat a la vida i a l'esperança, és perquè crec que és una obra imprescindible per a totes les persones interessades en la lluita contra l'ELA.

En "*La cervesa de Déu*" el Sr. Joan Guasp ens descriu amb tota tendresa, estimació i respecte la vida i el terrible patiment de na Caty Salom i Parets.

A l'inici de cada capítol el Sr. Guasp ens relata els últims moments de la vida de na Caty, que van tenir lloc el matí del trist 2 de novembre d 1998.

Però ho fa amb tant de realisme i sensibilitat que pareix que el propi Sr. Guasp hagués viscut tan dolorós dilluns en persona com bé ho prova aquest petit fragment amb el qual comença el capítol 9 en la pàgina 85: "A la paret de l'habitació, en un lloc preferent hi és ella, fotografiada amb els pares i el germà. La família de Na Caty s'emociona quan pensa en la família. Més que ningú ha pogut comprovar la importància que ha tingut per a ella

- Què hauria estat de mi sense el pare, sense la mare,

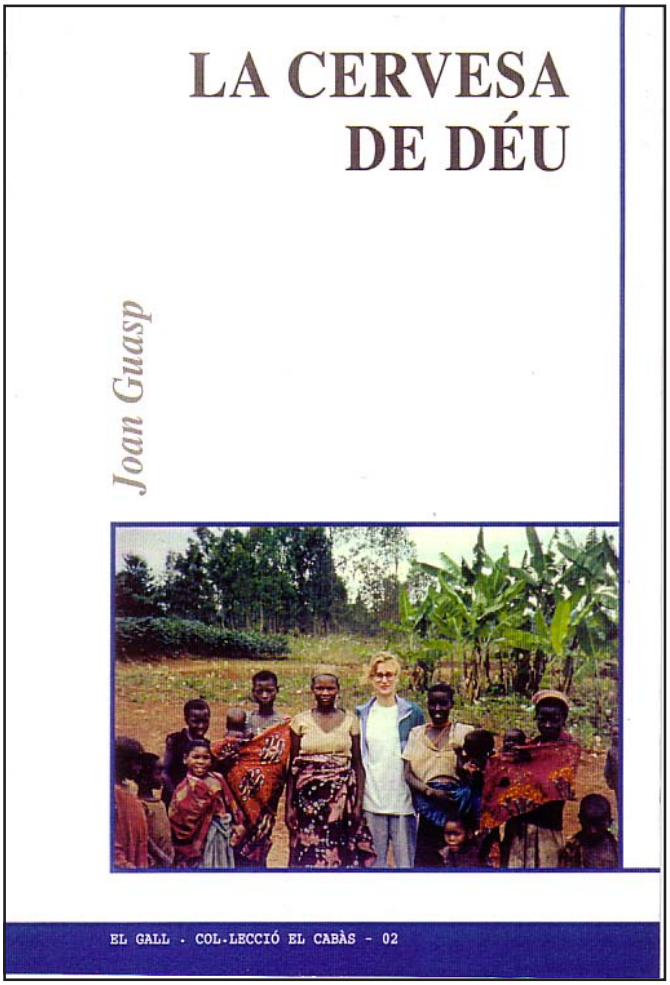

sense el germà? Ells han viscut per mi. I encara diuen que som jo que els faig viure. En tenen cada una!

Ben aviat seran les deu. La mare ja ha parlat amb la seva germana que viu a Binissalem. Que vingui de seguida. Vol envoltar de éssers estimats els últims moments de la filla.

El marit és al treball, a la incineradora de Son Reus. De moment no el vol molestar, però tem el pitjor.

El que no vol és neguitejar na Caty. Per això li ho consulta:

- Caty, vols que telefoni al pare?

Na Caty es queda mirant na Margalida, amb els ull smés badats que mai."

En una de les xerradetes que adesiara tinc l'honor d'empatar amb el Sr. Joan Guasp, em va explicar que quan anava a casa de na Caty, per parlar amb els seus pares i compilar la informació necessària per poder escriure el llibre amb la màxima fidelitat, moltes de vegades en asseure's ho feia a la butaca on na Caty havia passat els seus dies d'elàtica i que la seva família anomenava "el tron de na Caty".

Aquesta circumstància pareix que va infondre al Sr. Guasp l'esperit de na Caty, de tal forma que llegint

"la Caixa"
OFICINA DE MARIA DE LA SALUT

"La cervesa de Déu" es pot comprovar com el bon escriptor de Consell s'hi posa a la perfecció en la pell de la nostra estimada santamariera, fent participar als lectors de totes les inquietuds de na Caty, de les seves il·lusions, de les seves pors, dels seus patiments, de les seves esperances i, com no, del gran amor i agraïment envers els pares i germà, per saber fer propis els desitjos i necessitats de la filla i germana del cor.

De la seva ploma sàvia i poètica, el Sr. Guasp fa néixer a Eleta, una simpàtica i entremaliada Angeleta de color rosa, que acompanya a na Caty en tot el llibre.

Eleta és el personatge que mentres parla amb na Caty explicant-li el que li succeeix, ens permet a nosaltres, els lectors, conèixer i compartir els pensaments i les angoixes de la valenta i garrida mallorquina.

Com bé ho demostra aquest petit fragment de la pàgina 26 del llibre: "Na Caty començava a sospitar d'Eleta. Perquè la seguia per tot arreu? Com és que s'assabentava de tot el que ella feia , de tot el que li succeïa?

Caty: - M'has de dir qui ets veritablement, Eleta. Estic malalta. No sé exactament quina malaltia tinc, però segur que és alguna cosa molt greu. Què cerques i que vols de mi?

Aleshores Eleta, l'angeleta de les ales roses, va somriure i li digué la veritat, alleujant-la dels dubtes.

Eleta: - Tu saps que tots els humans teniu un àngel de la guarda. Jo som el teu. Això és tot. Entens ara perquè estic al corrent de tot el que et passa, de tot el que et preocupa, de tot el que penses i de tot el que sofreixes?

No calia dir res més. Bé ho sabia na Caty tot allò de l'Àngel de la Guarda. Encara que al seu no se l'havia imaginat d'aquella forma, amb aquella figura tan fràgil i esquifida. S'alegrà que fos una angeleta i que tingués les ales roses i que la seguís per tot allà on anava i que se li aparegués en els moments que més ho necessitava."

No sé si he sabut amb aquests dos petits pèntols, transmetre amic llegidor un poc de la tendresa, l'estimació i el respecte que el Sr. Guasp ha posat a l'hora d'escriure "*La cervesa de Déu*", però almanco aquesta ha estat la meva intenció, a la vegada que agrair públicament l'excel·lent poeta de Consell, " sobirà dels aforismes", la seva dedicació durant tot un any a escriure´l.

Na Caty, des del cel, segur que està la mar de contenta, de veure com un lletraferit de la categoria del Sr. Joan Guasp, autor de nombroses obres teatrals, totes d'èxit, així com de gran quantitat de novel·les plenes de gràcia i enginy ha esmerçat temps i saviesa en escriure un llibre sobre la seva vida.

I si per si tot això fos poc destinar-li una part dels guanys de la venda del llibre a Adela-Balears.

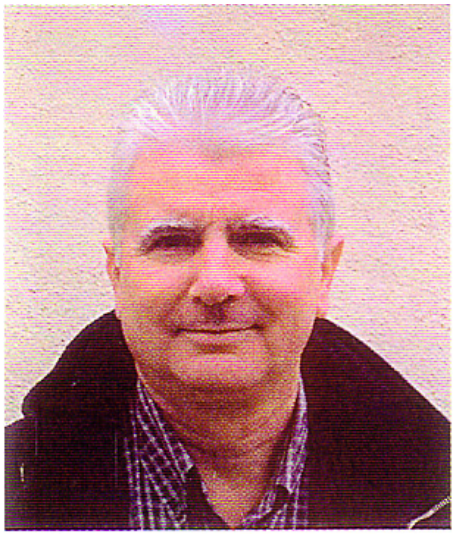

Com veuen, preats lectors, tan destacada com la seva obra, és la humanitat d'aquest conseller de bé que nom Joan Guasp.

Serveixi doncs, aquest "Anar l'ull al bou amb l'ELA" per retre-li un humil però sentit homenatge de reconeixement a la tasca que ha fet i que fa per Adela-Balears, i per tant per mantenir viva la recordança de na Caty Salom i Parets.

Moltes gràcies Sr. Joan Guasp!!

Per finalitzar tan sols voldria dir a totes les persones que estiguin interessades en llegir "*La cervesa de Déu*", poden adquirir un exemplar trucant als telèfons 971620215 i 971140739 o bé al fax 971140739 d'Adela-Balears.

També i aprofitant l'avinentesa, vull desitjar als mariers i marieres un bon Nadal, així com un venturós any 2005, en el qual la salut regni en totes les llars del poble.

Miquel Jordan i Ronsano

Miquel Perelló Oliver, membre de la Junta directiva de la Federació de Ciclisme de les Illes Balears.

El passat mes d'octubre, se celebraren les eleccions de la Federació de Ciclisme de les Illes Balears. Per part del nostre Club Ciclista s'hi presentà en Miquel Perelló Oliver que fou elegit. Els candidats electes foren:

Andreu Canals Salvà.	Arenal C.C.
Joan Josep Estrany Bertos,	Inca C.C.
Sebastià Muntaner Pons,	Establiments, P.C.
Magdalena Rigo Vanrell,	Campos C.C.
Guillem Orfi Verd,	Llucmajor C.C.
Rafel Pascual Melis,	Amics de sa màquina, C.C.
Joan Oliver Ramon,	Defensora Sollerense, C.C.
Miquel Perelló Oliver,	Maria de la Salut, C.C.

Des d'aquestes línies, l'enhorabona a en Miquel.

Pep FERRIOL

ÍNDEX DE L'ANY 2004

AJUNTAMENT
Activitats d'Estiu. Ajuntament de Maria de la Salut 128
Subvencions Associacions, any 2004 135
Activitats socioeducatives Estiu 2004 154
Una nova reunió sobre el camí Creuer 163
25 anys d'ajuntaments democràtics 232
Nova escola i centre sanitari 248

ASSOCIACIÓ DE PREMSA FORANA DE MALLORCA
Diada de Premsa Forana 59
Manifest a favor de la llengua 59
Conveni de Col·laboració amb la Germandat de Donants de Sang de Mallorca 161
Oci i salut 180
Saber escoltar 194
Margalida Moner Tugores, Consellera d'Agricultura, Ramaderia i Pesca del Govern Balear 249

Els nostres escriptors s'expliquen:
Entrevista a Antoni Vidal Ferrnado 172
Entrevista Rosa-Maria Colom 196

BIBLIOTECA MUNICIPAL
Activitats del mes de desembre 7
Nous llibres a la Bilbioteca Municipal 26
Novetats de la Biblioteca 99
Horari d'estiu de la Bilioteca 143
Novetats. Taller de dia 19 d'octubre 231

BULLIT DE NOTÍCIES
10, 30, 50, 72, 92, 112, 136, 156, 176, 200, 222 i 244

CARRERANY ESPORTIU
Som la gent blaugrana 147

CARRERANY ESPORTIU: CICLISME
Notícies del Club Ciclista de Maria 83
Comença el Pla de Mallorca de Ciclisme 99
XX Tofeu Ciclista Pla de Mallorca 119
XX Tofeu Ciclista Pla de Mallorca 144
Trofeu Mare de Déu 2004 186
V edició de Ciclisme en pista Vila de Sineu 187
Miquel Salom, campió de Balears 187
Notícies del club ciclista 210
IV volta ciclista internacional a Menorca 231
Miquel Perelló Oliver, membre de la Junta Directiva de la Federació de Ciclisme Balear 253

CARRERANY ESPORTIU: FUTBOL
Torneig de Futbet de Maria 2004 148
Torneig de Futbet de Maria 2004 164
Torneig de Futbet de Maria 2004 188
Torneig de Futbet de Maria 2004 212

CONSELL DE MALLORCA
Salutació de Nadal 6
Dinar de Nadal amb el Consell de Mallorca 6
VII edició del premis "Mundo Empresarial Europeo" . 57
Projecte de restauració del Molí de can Cotó 64
Davallada als inferns. Gran cursa de carretons 80
Davallada als inferns a Maria 90
Pla Director de Biblioteques de Mallorca 135

DEMOGRAFIA. TELÈFONS D'INTERÈS
12, 32, 52, 74, 94, 114, 138, 158, 178, 202, 224 i 246

EDITORIAL I SUMARI
2, 22, 42, 62, 86, 102, 126, 150, 166, 190, 214 i 234

ESCLEROSI LATERAL AMIOTRÒFICA (ELA)
Anar l'ull al bou amb l'ELA (XI) 16
Anar l'ull al bou amb l'ELA (XII) 36
Anar l'ull al bou amb l'ELA (XIII) 58
Anar l'ull al bou amb l'ELA (Especial) 82
Anar l'ull al bou amb l'ELA (XIV) 90
Anar l'ull al bou amb l'ELA (XV) 118
Anar l'ull al bou amb l'ELA (XVI) 142
Anar l'ull al bou amb l'ELA (XVII) 162
Anar l'ull al bou amb l'ELA (XVIII) 182
Anar l'ull al bou amb l'ELA (XIX) 206
Anar l'ull al bou amb l'ELA (XX) 228
Anar l'ull al bou amb l'ELA (XXI) 252

ESCOLA I EDUCACIÓ
Nadal a l'escola 4
Activitats de Vivim Plegats 15
Per Pasqua, panades 87
Trobada dEscoles Mallorquines 103
Escoles Viatgeres: Ruta de Toledo 104
Festa de Fi de Curs a l'Escola 176
Concert de Fi de Curs de l'Escola de Música 178
L'escola d'estiu d'enguany 201
L'escoleta d'estiu ha acabat 246
Festa de les Verges: bunyolada a l'escola 275

FENT CARRERANY: ACTIVITATS
Concurs de Betlems 3
Assemblea general ordinària: convocatòria 20
Calendari de Fent Carrerany 2004 20
Rebuts de l'any 2004 40
Calendari de Fent Carrerany 2004 40
Excursions programades pel 2004 40
Excursió al puig Tomir 60

La Trapa, la propera excursió 60
Excursió a La Trapa 84
Assemblea General Extraordinària 84
La propera excursió al puig de Sant Onofre 84
La propera excursió, del port des Canonge a Banyalbufar 93
Excursió al puig de Sant Onofre 100
Del port des Canonge a Banyalbufar 124
Propera excursió, al torrent de Pareis ..... 129 i 153
Excursió al Torrent de Pareis 167
Propera excursió, a Sa Foradada 207
Excursió a Deià i Sa Foradada 215
Propera excursió a Sa Talaia Moreia 216
Sopar solidari amb Nicaragua 226
Excursió a Sa Talaia Moreia 235
Concurs de Betlems 256

FESTES

Les matines d'enguany 5
Festa de Sant Antoni 23
Una nova edició del festival de Danses Folklòriques 151
Una nova edició del Rock'n'rostoll 161
Programa de les Festes de la Mare de Déu 168
Una desena del rock'n'rostoll més exitosa que mai . 181
Imatges de les festes de Maria 191
Imatges de la fira 211

HISTÒRIA

Maria des del temps de l'Arxiduc al temps actual 132
Madò Margalida de Montblanc, filla del darrer amo i esposa del primer majoral 170
2004: un any històric per a l'Alguer 184

OPINIÓ

Comunicat del Departament de Filologia Catalana i Lingüística General de la UIB 24
Una altra guinevetada a la llengua catalana? 25
Els dàtils d'Alacant i el túnel de Defla 26
Ja n'hi ha prou 29
Doble denúncia d'ERC davant la fiscalia de Balears contra l'autovia d'Inca a Manacor 34
L'orquestra de Joves Intèrprets dels Països Catalans 34
Comunicat dels examinadors de la Jac 37
Autopista Inca-Manacor? No, gràcies! 38
La normalització lingüística, vade retro! 38
Vaig néixer al bàndol dels perdedors 39
Humilia verba sind nuntia pacis, et superba belli (un missatge de Ramon Llull) 54
De la desgràcia de Judes, Sant Macià en tengué bo .. 55
Carta del PSM-Independents al poble de Maria 56
Defensem la terra 57
Per sort, encara queda bona gent en aquest món 76
Ressaca electoral 77
Passi-ho bé 77
Unes eleccions amb sorpresa final 78
L'autovia Inca-Manacor 96
Un català eivissenc a Europa 96
Per què ERC i PSM haurien d'haver anat junts a les eleccions europees 96
L'àmbit nacional 97
Gràcies al Partit Popular, som europeus en costos però no en salaris! 98
A qui fa por l'Eix Mediterrani? 107
Què pintarem dins Europa? 116
PSOE: del caliu a la flama 117
D'Aina, moltes i bones lliçons 117
Carta oberta al delegat del govern espanyol 140
Un altre cas de racisme espanyol 141
Una notícia mal tracatada, mal enfocada i plena d'hipocresia i el seu reflex públic 160
Animals i animalades 195

PATRIMONI CULTURAL DELS NOSTRES CARRERS, EL

VIII. Son Puig 65

POEMES I GLOSES

Molts d'anys, bones festes de Nadal 14
Adéu Pere Gil, glosador 14
Emili Darder Cànaves, batle republicà de Palma 54
Recull de glsos recitades a la festa final del curs de memòria d'enguany 143

La poesia de l'amo en Llorenç

33, 53, 75, 95, 115, 139, 159, 179, 203, 225 i 247

PORTADES

Concurs de betlems 1
Beneïdes de Sant Antoni 21
Pujada al Tomir. Rueta escolar 41
La Trapa. Xerradeta amb el rector 61
Davallada als inferns. El puig de Sant Nofre 85

Es port des Canonge. Antoni "Blanc". Escoles Mallorquines 101
Molí de can Cotó. Fi de cursos. 125
Keniates a la plaça. Escoleta d'estiu 149
Miquel Salom. Es torrent de Pareis 165
Festes i Fira 189
Sa Foradada. Bunyolada. 213
Escola de Holstebro (Dinamarca). Castanyada a l'Escola Arrels (Peprpinyà) S'Atalaia Moreia 233

REPORTATGES

Viatge al Marroc 35
Barceló, de Felanitx al cel 43
Orquídies 106
Plataforma Sí desdoblament, No autovia Inca-Sa Pobla 130
Retorn a la Catalunya Nord 236
Impressions d'una mestra mallorquina en una escola danesa 238

TEMPS, EL. HORARIS DEL TREN

13, 33, 53, 75, 95, 115, 139, 159, 179, 203, 225 i 247

VARIS

Carta del bisbe electe de Mallorca 7
Manifest del 31 de desembre de 2003 8
Presentació del nou projecte de l'autovia 15
Una nota que no entenc 15
Torns de neteja de l'església 19
Eleccions Generals del 14 de març: resultats 63
Acampallengua en temps de confusió 81
ERC presenta una denúncia a la Comissió Europea contra el projecte immobiliari del Salobrar de Campos .. 81
Vine a Chiapas 107
Aniversari de la Tercera Edat 116
Eleccions al Parlament Europeu de dia 13 de juny 127
VII Festival de música Clàssica del Pla de Mallorca 127
L'Espai Mallorca surt al carrer 141
Una comunitat de regants per aprofitar l'aigua

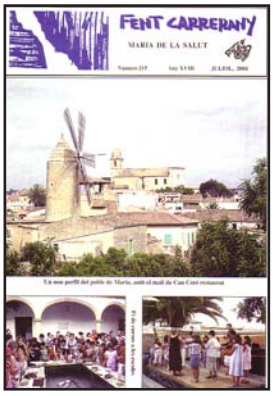

de la depuradora 153
Xerrades a Ses Tarragones 160
Nins i nines saharauis a l'estiu de Maria 175
La violinista Catalina Sureda al front de la Jonde 175
Tirada de coloms amb colombaires 183
Tercera trobada entre pagesos i caçadors 185
Esquitxos d'estiu 194
Una exitosa primera exposició individual de Jaume S. Sabater 205
Comunicat del GOB sobre el conveni de carreteres 204
Sopar anual de l'AECC 207
Accents estrangers: parlar amb accent 208
Taller de Memòria del curs passat 229
Maria Antònia Roig exposa a Can Picafort 230
Fotos antigues 230
LECO: una resposta consensuada per un problema enquistat 243

XERRADETA A SES TARRAGONES AMB..., SA

Antoni Jordà Ramis, pagès 27
Antoni Morey Barceló, fuster jubilat 46
Melcior Fullana Riera, rector de Maria 68
Pere Carbonell Ferriol i Pere Vanrell Ferriol, president i secretari de l'Associació de Caçadors Sa Guàtlera 88
Antoni Mas "Blanc", fariner 108
Assumpta Gómez de la Tia, mestra d'adults 300
Andreu Ramis, Conductor de tren 240

CONCURS DE BETLEMS

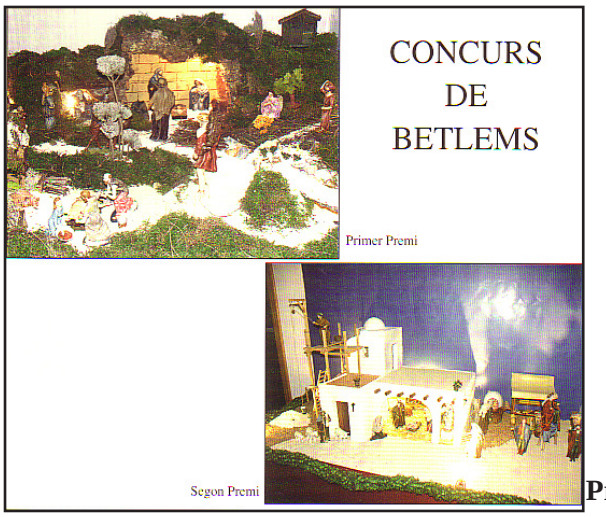

Per les properes festes de Nadal, com ja férem aquests anys passats, Fent Carrerany convoca un concurs de Betlems.

Hi poden participar totes les persones del terme de Maria que fins dia 24 de desembre s'hauran inscrit a l'Ajuntament. Només caldrà fer constar el nom i llinatges, domicili i telèfon. A partir d'aquest dia, el jurat es posarà en contacte amb les persones inscrites per quedar d'acord amb el dia i hora en que podrà passar a veure el betlem.

Premis de l'any passat